ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ
මාසික සඟරාව

කල්පනා

1986 මැයි
5 වෙනි වෙළුම
7 වෙනි කලාපය

පොදු ජනතාවට අභිධර්මය

අභිධර්මය පොදු ජනතාවට ළං කළ රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල නා හිමියෝ

ගුණදස ලියනගේ

ඓතිහාසික රයිගම රාජධානියෙහි බණ්ඩාරගම ගැල නිගමට නුදුරින් පිහිටි පිටිසර ගමකි රේරුකාන. රේරුකානේ වැසියෙකු වූ දොන් බස්තියන් ද පවුලිස් ගුණවර්ධන මහතා විවාහ වී සිටියේ මුණසිංහගේ පොඩිනෝනා නම් කාන්තාවක් සමගය. ශ්‍රද්ධා සම්පන්න කාන්තාවක් වූ පොඩිනෝනා උපාසිකාව සුළු සුළු වෙළඳාම් කිරීමෙන් පවුලේ නඩත්තුවට අමතර මුදලක් උපයා ගැනීමට පුරුදුව සිටියාය.

මේ පින්වත් යුවලට කුළුඳුල් දරුවා ලැබුණේ 1897 ජූලි මස 19 වෙනිදය. ඔහුට රූබෙල් ගුණවර්ධන යන නම තබන ලදී. රූබෙල්ට තවත් නංගිලා මල්ලිලා පස්දෙනෙක්ම සිටියෝය.

රූබෙල් ඉගෙනීමට ගියේ අල්ලපු ගමේ හෙවත් වීදියගොඩ රජයේ පාසැලටය. එවකට එම පාසැල පැවතියේ ඉතා නොදියුණු තත්වයකය.

මේ අතරතුර එක දහස් නවසිය ගණන්වල මුල හරියේ බුරුමයෙන් ලංකාවට පැමිණ සංචාරය කරමින් සිටි විනයාලංකාර නම් ස්වාමීන් වහන්සේ හොරණ කුළුපන ගල්ගෙයක නතර වී සිටි සමයෙහි උන්වහන්සේට වතාවත් කිරීමට වැල නොකැඩී ඇදී ගිය සැදැහැවතුන් අතර රේරුකානේ ගුණවර්ධන යුවලද වූහ. ප්‍රදේශවාසීන් විසින් විනයාලංකාර ස්වාමීන් වහන්සේ වෙනුවෙන් අලුතෙන් අරඹන ලද පොකුණුවිට විනයාලංකාරාමය හෙවත් 'බුරුම පන්සලේ' දායකයන් බවටද මේ යුවල ඉබේම පත්වූහ.

විනයාලංකාරාරාමය ආරම්භ කර ටික දිනකින්ම එකවර කුල දරුවන් 28 දෙනෙකු මහණ කරවීමට 'බුරුම හාමුදුරුවෝ' තීරණය කළහ. එම අති විශාල මහණ පිංකම පිළිබඳ ආරංචිය පැතිර යත්ම රේරුකානේ ගුණවර්ධණ දෙමහල්ලෝද සිය වැඩිමහල් පුත් රූබෙල් මහණ කරවීමට අදහස් කර ඒ ගැන දරුවාගෙන් විමසූහ. එවකට නව හැවිරිදි වියේ සිටි රූබෙල් දරුවා යෝජනාවට එකඟ විය.

ඒ අනුව රේරුකානේ රූබෙල් ගුණවර්ධන දරුවා රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල නමින් 1906 ජනවාරි 8 වෙනි දින පොකුණුවිට විනයාලංකාරාරාමයේදී පැවිදි බිමට ඇතුළත් විය. එද එම ස්ථානයේදී පැවිදි බිමට පත් කුලදරුවන්ගේ මුළු ගණන 28 කි.

බුරුමයේ පැවති සිරිතක් ගෙඩි පිටින්ම කොපි කරමින් විශාල පිරිසක් එකවර මහණ කළා විනා එම සාමණේර කණ්ඩායමේ අනාගතය සම්බන්ධව පැහැදිලි වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කර නොතිබුණි. වෙනෙකක් තබා එම පිරිසට හරි හැටි නිදගැනීමට පවා තැනක් නොවීය.

" මොනව කරන්නද අපිත් ඉතින් රට බණ මඩුවෙ පැදුරු කැල්ලක් එලාගෙන යන්තම් ගුලි වෙලා නිද ගත්තා " යි එද

පැවති තත්වය සිහියට නංවමින් රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල මහානාහිමියෝ අද කියති.

අවුරුදු දෙකක් පමණ මෙම අවිනිශ්චිත තත්වය යටතේ ගතකරන විට බුරුමයේ සිට ලංකාවේ සිද්ධස්ථාන වන්දනාවේ පැමිණි ඌ වායාම නමැති ස්වාමීන් වහන්සේ පොකුණුවිට බුරුම පන්සලටද වැඩම කළහ. විනයාලංකාර හිමියන් සමග සාකච්ඡාවකින් පසු සාමණේර පිරිස අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා බුරුමයට කැඳවාගෙන යාමට බුරුම මහානායක ස්වාමීන් වහන්සේ එකඟ වූහ.

එම එකඟත්වය අනුව රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල ප්‍රධාන සාමණේර පිරිස බුරුම මහානාහිමියන් සමග 1908 ජනවාරි 27 වෙනිද බුරුමය බලා පිටත් වූහ.

බුරුමයට ගිය පසු වුවත් මේ සාමණේර පිරිස සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි වැඩ පිළිවෙලක් සකස් වූයේ නැත. අධ්‍යාපන කටයුතුද හරිහැටි කෙරුනේයයි කීමට නොහැකිය.

රේරුකානේ නාහිමියන් උපත ලද පැරණි නිවස

" කොහොම උනත් බුරුම භාෂාව තේරුම් ගන්න පුළුවන් තත්වය ඇති උනාම අපටත් මේකෙ පොට පැදුනා. ලංකාවෙන් ගිය සමහර සාමණේරවරු සිවුරු ඇරල ගිහිල්ල බුරුමයෙම පදිංචි උනා. අපි ටික දෙනෙක් විතරක් අධ්‍යාපන කටයුතු දියුණු කර ගන්න මහන්සි උනා " යි රේරුකානේ නාහිමියෝ කියති.

චන්දවිමල හිමියෝ අවුරුදු දහයක් පමණ බුරුමයේ අධ්‍යාපන කටයුතුවල නිරතව සිටි අතර ඒ කාලය තුළ භාවනා ක්‍රමද මැනවින් පුගුණ කළහ.

1917 ඔක්තෝබර් 26 වෙනිද බුරුමයේ ධම්මිකාරාම සීමාවේදී උන්වහන්සේ උපසම්පදව ලබා ගත්හ. උපසම්පදවෙන් අවුරුද්දකට පමණ පසු නැවත ලංකාව බලා වැඩම කළහ.

බුරුම බසත් අභිධර්මයත් ගැන විශිෂ්ය දැනීමක් ඇතිව ආපසු ලංකාවට පැමිණි රේරුකානේ හිමියන්ට විදියගොඩ ඉස්කෝලෙන් දෙවෙනි පන්තිය දක්වා උගත් සිංහල ටික ඒ වන විට එක්තරා ප්‍රමාණයකට අමතක වී තිබුණි.

බුරුමයේ සිට ආපසු පැමිණ චන්දවිමල හිමියන් නතරවූයේ දෙමටගොඩ මහා විසුද්ධාරාමයේය. එවකට එම විහාරාධිපතිව සිටියේ අරංගල සිරිධම්ම ස්වාමීන් වහන්සේය. අභිධර්මය ඉගෙනීම පිණිස විශාල පිරිසක් උන්වහන්සේ කරා පැමිණියහ. චන්දවිමල හිමියෝ එම පන්තිවල ඉගැන්වීම් කෙරෙන අවස්ථාවල ඉතා උනන්දුවෙන් කන් දුන්හ. එසේ කන් දුන්නේ අභිධර්මය ඉගෙනීමට නොවේ ; තමන් වහන්සේගේ සිංහල දැනුම වැඩි දියුණු කර ගැනීමටය.

ටික කලක් යන විට " ශ්‍රී ධර්මශ්‍රී " නමැති සඟරාවට නිර්වාණය විග්‍රහ කරමින් ලිපි පෙළක් ලිවීමට රේරුකානේ චන්දවිමල හිමියන්ට ඇරයුමක් ලැබුණි. එම ලිපිපෙළ ඉතාමත් ජනප්‍රිය වූ නිසා එය පොතක් හැටියට පළ කරන මෙන් ඇරයුම් ලැබෙන්නට විය. ඒ අනුව 1926 දී 'නිර්වාණ විනිශ්චය' නමැති පොත පළ කරන ලදී. එය රේරුකානේ හිමියන්ගේ නමින් පළ වූ ප්‍රථම පොත විය.

" මගේ පළමුවෙනි පොත ' නිර්වාණ විනිශ්චය ' පොතක් ලිවීමේ අරමුණින් කරපු දෙයක් නොවෙයි. සඟරාවකට ලියපු ලිපි එකතු කරල පොතක් හැදුව. ඊට පසු කාලයේ මම ලියපු තිහක් පමණ වූ පොතුත් පොත් ලිවීමේ අරමුණෙන්ම කරපු දේවල් නෙවෙයි. යම් යම් අවස්ථාවල ලැබුණු ආරාධනාත් -

රේරුකානේ නාහිමියන් මුලින්ම අධ්‍යාපන ලද විදියගොඩ පාසැ

මතුවූ ප්‍රශ්නත් - නිසා එම පොත් ලියන්නට යොමු උනා
රේරුකානේ නාහිමියෝ කියති.

දෙමටගොඩ පන්සලේ සිරිධම්ම හිමියන්ගෙන් අභිධ
ඉගෙන ගන්නට එමින් සිටි පිරිස ටිකෙන් ටික රේරුකානේ
යන්ගෙන් අභිධර්මය ඉගෙනීමට කැමැත්ත පළ කරන්නට

" හුඟක් දෙනෙක් කියන්න පටන් ගත්ත සිරිධම්ම හා
වන්ගෙ ඉගැන්නිල්ලට වැඩිය මගෙ ඉගැන්නිල්ල ෙ
කියල. මම තේරුම් ගත්ත මේක එතරම් ගුණ වැඩක් නෙ
කියල. ඒක නිසා පුළුවන් තරම් ඉක්මනට දෙමටගොඩ
ලෙන් ලිස්සල වෙනත් තැනකට ගියා. "

දෙමටගොඩ පන්සලෙන් පිටවූ රේරුකානේ චන්ද
හිමියෝ ඉන්පසු දිවයිනේ පළාත් කීපයකම විහාරස්ථා
නතර වී සිටියහ. උන්වහන්සේ බොල්ගොඩ නතර වී සිටි
යේ පොකුණුවිට විනයාලංකාර විහාරස්ථානයේ අධිපති
දුරුවේ එකම දවසේ මහණ වී පසුව උන්වහන්සේ සමගම
මයට ගොස් ආපසු පැමිණ සිටි කබල්ලෑගොඩ අග්ගධම්
කාර නම් ස්වාමීන් වහන්සේ නමකි.

**අග්ගධම්මාලංකාර හිමියන්ගේ අපවත්වීමෙන්
පොකුණුවිට බුරුම පන්සලත් එහි පවත්වාගෙන ආ වින
කාර පිරිවෙනත් ඉතා අසරණ තත්වයකට පත්විය. එම
වය යටතේ කෙසේ හෝ විහාරාධිපති ධුරය බාරගෙන ස්ථ
ආරක්ෂා කර දෙන ලෙස දායක කාරකාදීහු රේරුකානේ න
යන්ගෙන් ඉල්ලා සිටියෝය. ඒ හිමියෝ එම ඉල්ලීමට
දෙමින් පොකුණුවිට පන්සලට වැඩම කර ස්ථානය බලා සි
දියුණුවන තත්වයට කටයුතු කළහ.**

විහාරස්ථානයේ වැඩ කටයුතුවලට අමතරව ලිහිල් බ
අභිධර්ම පොත් හා ලිපි ලිවීමත් දිවයිනේ නොයෙකුත් ප්‍ර
වලට වැඩම කර ධර්ම දේශනා කිරීමත් සිරිතක් කරගෙන
රේරුකානේ චන්දවිමල ස්වාමීන් වහන්සේට විද්‍යාලංකාර
විද්‍යාලයේ ආරම්භයේදීම වාගේ එහි අභිධර්මය පිළිබඳ
චාර්ය ධුරය පිරිනමන ලදී. මුලදී තනතුර බාර ගැනීම
කානේ හිමියන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම නිසා පෞද්ගලි
පොකුණුවිටට වැඩම කර ඉල්ලීමක් කිරීමට උපකුලපති
යන්ට සිදු විය.

**විද්‍යාලංකාර විශ්ව විද්‍යාලය මගින් 1963 දී රේරුකා
චන්දවිමල නාහිමියන්ට සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති උපාධිය පිරි**

මත් 1965 දී ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමිතිය මගින් පණ්ඩිත උපාධිය පිරිනැමීමත් උන්වහන්සේගේ විශිෂ්ට පාණ්ඩිත්‍යයම දක්වූ උපහාර වශයෙන් සඳහන් කළයුතුය.

රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල හිමියෝ තනතුරු – පට්ටම් – බාර ගැනීමට කවදත් කැමැත්තක් නොදක්වූ බව පැහැදිලිය. ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වේජින් නිකායේ මහානායක ධුරය හිස්වූ කීප අවස්ථාවකදීම උන්වහන්සේට එම ධුරය පිරිනැමීමට දරූ උත් සාහයක් අසාර්ථක වූයේ ඒ නිසාය.

එහෙත් ආභිධම්මිකාචාර්ය දෙව්නුවර ශ්‍රී ඥාණවාස මහා නායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේගෙන් හිස්වූ ස්වේජින් නිකායේ මහනායක ධුරයට රේරුකානේ හිමියන් නිතරගයෙන් පත් කිරීමට එම නිකායේ කාරක සංඝ සබාව තීරණය කළ අවස්ථා වේදී උන් වහන්සේ විසින් එය ඉවසා වදල ආකාරය මුළු මහත් බෞද්ධ ලෝකයාගේම ඉමහත් ප්‍රීතියට කරුණක් විය.

මහානායක ධුරය පිළිබඳ මහා පුණ්‍යොත්සවය 1976 අප්‍රේල් 29 වෙනිද පොකුණුවිට ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාමයේදී පැවති අවස්ථාවේදී එවකට සිටි අග්‍රාමාත්‍ය සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිනිය විසින් ශ්‍රී සන්නස් පත්‍රය රේරුකානේ නාහිමියන් වෙත පිළිගන්වන ලදී.

රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන් සේගේ සේවා තුළින් ඉහළින්ම කැපී පෙනෙන්නේ ලේඛක යෙකු – ග්‍රන්ථ කර්තෘ වරයෙකු – වශයෙන් කරන ලද විශිෂ්ට සේවයයි. උන් වහන්සේ ලිහිල් බසින් – සරල ශෛලියෙන් – ලියන්නට උපන් හපන්කම් ඇත්තෙකි. ඉතා ගැඹුරු ධර්ම කාරණයක් වුවද අකුරු කියවීමට තරම් උගත් කමක් ඇත්තෙකුට කියවා පහසුවෙන් තේරුම් ගත හැකි අන්දමට ලිහිල් බසින් ලිවීමේ පුදුම හැකියාවක් උන් වහන්සේට ඇත.

රේරුකානේ හිමියන්ගේ ධර්මග්‍රන්ථ පරිශීලනය නො කරන කිසිම බෞද්ධයෙකු හෝ භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් මෙකල ලංකාවේ ඇතැයි සිතිය නොහැකිය. දහම් පාසැල්වල, දිනපතා පාසැල් වල, විද්‍යාල වල, පිරිවෙන්වල සහ විශ්ව විද්‍යාලවල ශිෂ්‍ය, ගුරු, කථිකාචාර්ය, මහාචාර්ය හැම දෙනාම මෙම ග්‍රන්ථ භාවිත කරති. මෙරට නොයෙකුත් භාවනා මධ්‍යස් ථානවල පවා බොහෝ කර්මස්ථානාචාර්ය වරුන් භාවිත කරන්නේ උන් වහන්සේ විසින් ලියන ලද භාවනා ක්‍රම ඇතු ළත් පොත්ය.

බුද්ධ ජයන්තිය නිමිති කොට අවුරුද්දක් පාසා පොත බැගින් පළ කිරීමට රේරුකානේ නාහිමියන් විසින් අරඹන ලද ' බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථ මාලාව ' ගැන විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුව ඇත. සිංහල කියවන ජනතාවට බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ නිරවුල් නිවැරදි ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා ගන්නට බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථ මාලාව තරම් ඉවහල් වන තවත් ග්‍රන්ථ මාලා වක් – ජනප්‍රිය ග්‍රන්ථ මාලාවක් – ලංකාවේ මෙතෙක් පළවී නැති බව උගතුන්ගේ මතයයි.

බුද්ධ ජයන්ති ග්‍රන්ථ මාලාවේ පොත් සමහරක් මෙසේය :

බෞද්ධයාගේ අත් පොත, පටිච්ච සමුප්පාද විවරණය, චක්ඛුවක ධර්ම සහ චිත්තෝපක්ලේශ ධර්ම, සුවිසි මහ ගුණය, පෞරාණික සතිපට්ඨාන භාවනා ක්‍රමය, උපසම්පද ශීලය, පුණ්‍යෝපදේශය, චත්තාලීසාකාර මහා විපස්සනා භාවනා, පොහොය දිනය, විදර්ශනා භාවනා ක්‍රමය, කෙලෙස් එක්දහස් පන්සියය, පාරමිතා ප්‍රකරණය, විනය කර්ම පොත, මංගල ධර්ම

වෙල්යාය මැද පිහිටි පොකුණුවිට ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාමය

විස්තරය, අභිධර්ම මාර්ගය, බුද්ධ නීති සංග්‍රහය, අභිධර්මයේ මූලික කරුණු, පට්ඨාන මහා ප්‍රකරණ සන්නය, අභිධර්මාර්ථ සංග්‍රහ අනුවාදය, සතිපට්ඨාන භාවනා විවේචනය, චතුරාර්ය සත්‍යය, ධර්ම විනිශ්චය, බෝධි පාක්ෂික ධර්ම විස්තරය, ශාසනාවතරණය.

මුල්ම පොත වූ ' නිර්වාණ විනිශ්චය ' ට පසුව ලියා පළ කරන ලද වෙනත් පොත් සමහරක් මෙසේය.

පුනරුත්පත්ති ක්‍රමය, උපෝසත ශීල දීපනිය, යමලෝක දර්ශනය, සිල් සමාදන්වීමේ පිළිවෙල.

තමන් වහන්සේගේ පොත් ලක්ෂ ගණනින් අලෙවි වුවත් එම පොත්වලින් ලාබ ඉපයීමේ අරමුණක් නැතිව ක්‍රියා කිරීම රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ විශිෂ්ට ගුණයකි. මුද්‍රණය සඳහා වැයවන මුදල යන්තම් පියවෙන ආකාරයට මිල නියම කර පොත් ඉතාමත් අඩු මිලකට පාඨක හවතුන් අතරට පත්කර ලීමට උන් වහන්සේ සිය ප්‍රකාශකයන්ට නියම කර ඇත.

රේරුකානේ නාහිමියන්ට ලියන්නට නියමිත වේලාවක් හෝ ස්ථානයක් නැත. බොහෝ ලේඛකයන් ලියන්නේ රාත්‍රී කාලයට නමුත් උන්වහන්සේ නම් කවදවත් රාත්‍රී කාලයේට ලිවීම කර නැත.

නාහිමියන් සියලුම ලිවීම් කටයුතු කර ඇත්තේ පොකුණු විට පන්සලේ සිය කුටියේ බරාඳයේ ඇති පුටුව මත වැඩ සිටගෙනය. ඒ සඳහා මේසයක් නැත. මේසය වශයෙන් පාවිච්චි කරන්නේ කුඩා ලෑලි කෑල්ලකි. මේ ලෑලි කෑල්ලට ' ක්ලිප් ' එකක් සවිකර එහි තුළ කඩදාසි ටිකක් රඳවා පුටුව අසල බිත්තියේ එල්ලා ඇත. ලියන්නට අදහසක් ආ වහාම ලෑලි කෑල්ල අතට ගෙන උකුල මත තබාගෙන ලිවීම නාහිමි යන්ගේ සිරිතය.

ලියන්නට පටන් ගත් විට පොත් පෙරළා කරුණු සෙවි මත්, කටුගෑමත්, නැවත ලිවීමත් වැනි කිසි දෙයක් නැත. කඩ දසි දිගේ පැන නිදහසේ දුවයි. ලියන ලද දේ නැවත පිටපත් කිරීමක්ද මෙතෙක් සිදු වී නැත. මුලින් ලියූ කඩදසි ඒ ආකාර යෙන්ම මුද්‍රණය සඳහා යැවීම එද – මෙද පැවති සිරිතය.

" සාමණේර කාලයේ පටන් අප සිත නැමී තිබුනේ හුදෙ කලාව වාසය කරමින් යම් කිසි උත්තරි මනුෂ්‍ය ධර්මයක් ඇති

කර ගැනීම ගැනය. එබැවින් උගෙනීම කළේද විබාග වලින් සමත්වීමේ හෝ දහම් දෙසීමේ හෝ පොත් ලිවීමේ හෝ අදහසින් නොව මගේ සම්මෝහය දුරුකර ගැනීමේ අදහසිනුයි '' මනා නාහිමියෝ කියති.

රේරුකානේ චන්ද්විමල මහා නාහිමියෝ පිළිසඳරට උපන් හපනෙකි. ආගන්තුක සත්කාරයට නිරතුරු සැදී පැහැදී සිටින උතුමෙකි. උන් වහන්සේ වෙත වරක් පැමිණෙන අමුත්තා ආපසු යන්නේ නැවතත් වරක් උන් වහන්සේ වෙත පැමිණ පිළිසඳරක යෙදීමේ බලවත් අපේක්ෂාවෙනි.

'' මට කොයි තරම් අමාරු වෙලාවක උනත් මම කාගෙන් වත් කිසිම දෙයක් ඉල්ලන්නෙ නෑ '' යනු රේරුකානේ නාහිමියන් නිතර කියන දෙයකි.

එහෙත් අනුන්ගෙන් නොඉල්ලන අතරම අනුන්ට දීමට නම් උන් වහන්සේ නිරතුරුව සැදී පැහැදී සිටිති. කිරිටිං එකක්, සරමක්, තුවායක්, මුදලක්, හාල් ටිකක් වැනි දෙයක් ඉල්ලා ගැනීමේ බලාපොරොත්තුවෙන් දිනපතාමත් උන්වහන්සේ වෙතට ඇදී එන අසරණයන් එමටය. ඒ කිසි කෙනෙකු බලාපොරොත්තු කඩකරගෙන හිස් අතින් ආපසු යන අවස්ථාවක් නම් නැත.

රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ තවත් විශේෂ ලක්ෂණයක් නම් මොනම හේතුවක් නිසා හෝ විකාලභෝජනය අනුමත නොකිරීමය. සමහර ස්වාමීන් වහන්සේ රෝගාතුරුව අබලන් තත්වයට පත්වූ විට වෛද්‍යෝපදේශ අනුව විකාල භෝජනය අනුදන වදරන අවස්ථා ඇතත් රේරුකානේ හිමියෝ කවුරු බල කළත් විකාලයේදී තැඹිලි වතුර ටිකක්, කිරිපිටි ටිකක් පවා නොවළඳති. '' සීලය කියන්නෙත් වැරැද්ද කරන්න ඕනෑ වෙලාවට එය නොකර සිටීමයි '' යනු රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ නිගමනයයි.

රේරුකානේ චන්දවිමල මහානාහිමියන්ගේ ගෝල ස්වාමීන් වහන්සේලා ගැනද යමක් කිව යුතුය. මරදානේ සුදුවැල්ලේ විනයාලංකාරාමාධිපති හේන්ගොඩ කල්‍යාණසිරි හිමි, බොල්ගොඩ බෝධිරුක්ඛාරාමාධිපති කල්එලියේ සුමංගල හිමි, පොකුණුවිට විනයාලංකාරාමවාසී ගැලණිගම කෝවිද හිමි සහ එම විහාරවාසී හේන්ගොඩ කල්‍යාණධම්ම හිමි රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ ගෝල හිමිවරුය.

ශ්‍රී ලංකා අමරපුර මහා සංඝ සබාවේ සබාපතිව සිටි කොස්ගොඩ සිරි ධම්මවංශ මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ විසින් රේරුකානේ නාහිමියන් හඳුන්වා දී ඇත්තේ මෙසේය :

'' හැදෙන වැඩෙන භික්ෂූන් වහන්සේට ආදර්ශ පිණ්ඩයක් මෙන් වැජඹෙන මුන් වහන්සේ කරණීයමෙත්ත සූත්‍රයෙහි දක්වෙන සැම ගුණාංගයකින්ම උපශෝභිතය. එනිසාම ඇසුරු කරන හැම කෙනෙක්ම මුන් වහන්සේ කෙරෙහි දක්වන්නේ පුදුම අන්දමේ භක්තියකි. එසේම අසීමිත ගෞරවයකි. ''

දැනට අසූ නව වෙනි වියෙහි පසුවන රේරුකානේ චන්දවිමල මහනායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේගේ වැඩ කටයුතු වලට ප්‍රධාන බාධකය වී ඇත්තේ ඇස් පෙනීම දුර්වල වීමය. මේ නිසා ලිවීම සහ කියවීම දැන් බොහෝ දුරට ඇණහිට තිබේ. ඒ අඩුපාඩුවත් හරියන්නට මෙන් භාවනාව කෙරෙහි දැන් උන් වහන්සේ වැඩි වැඩියෙන් කාලය කැප කරති.

මෙතෙක් ගත කළ ජීවිතය දෙස හැරී බලන විට කුමක් සිතෙන්නේදැයි මම රේරුකානේ නාහිමියන්ගෙන් ඇසුවෙමි... පිළිතුර :

'' ජීවිතයේ ආපසු හැරී බලල කම්පාවීමට හෝ පසු තැවිලි වීමට කිසිම හේතුවක් නෑ. ඒත් දැන් දැන් ජරාව කියන එකේ ලක්ෂණ මගේ පංචස්කන්දය තුළින් මතුවීගෙන එනව. ඒත් මේ අවධියේ මම ලබන මානසික සුවය උපරිමයි කියන්නට පුළුවන්වීම ලොකු වාසනාවක් ''

රේරුකානේ නාහිමියන් අද විවේක සුවයෙන් වැඩ වසන කුටිය
(පොකුණුවිට ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාමයේ)

රේරුකානේ නාහිමියන් අපවත් වූ දවසක අනුගමනය කළ යුතු ක්‍රියා මාර්ගය 1981 වර්ෂයේ සිට ලියා තබා ඇත. ඒ අනුව උන් වහන්සේ අපවත්වූ දිනක දැන්වීම් ආදිය මඟින් එය ප්‍රචාරය කිරීම තහනම්ය. ආදාහනය සඳහා දිනයක් වේලාවක් නියම කිරීම තහනම්ය. රෑ හෝ දවල් දර සැය තනා නිමවූ වහාම දේහය ලෑලි තට්ටුවක තබා ගෙන ගොස් ගිනි දල්වා කටයුතු අවසන් කළ යුතුය.

මේ ගැන මා මහා නාහිමියන්ගෙන් කරුණු විමසූ විට උන් වහන්සේ මෙසේ කීහ :

'' අවමංගල්‍යයක් කියන්නෙ ගෙවල් සුද්ද කර ගැනීමක්.. මළ මිනියක් ගෙයි තියාගෙන පණ තියන අයට ජීවත් වෙන්න බෑ. හැකි පමණ ඉක්මනින් එය ගෙයින් ඉවත් කර ගැනීමයි අවශ්‍ය වන්නෙ. ඕකට උත්සව පවත්වන එක තේරුමක් නැති වැඩක්නෙ ''

මහාචාර්ය රේරුකානේ චන්දවිමල මහා නාහිමියන්ට දිගාසිරි පතමු. □

(කොස්ගොඩ ධම්මවංශ මහා නාහිමියන්, ආචාර්ය හොරණ වජිර ඤාණ නාහිමියන් සහ දියකඩුවේ ධම්මානන්ද හිමියන් විසින් ලියන ල[illegible] ලිපිද රේරුකානේ නාහිමියන් සමග කරන ලද සාකච්ඡාද ඇසුරෙනි.)

පොත් පෙරළිය

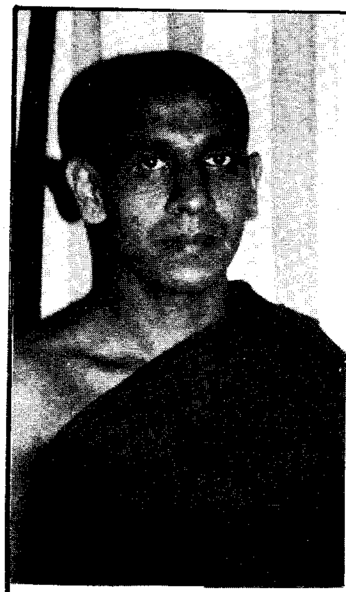

කිරිඔරුවේ ධම්මානන්ද හිමි

බිබිලේ, කිරිඔරුව නමැති ගමේ රත්නායක මුදියන්සේලාගේ අප්පුහාමිගේත් රත්නායක මුදියන්සේලාගේ උක්කුමැණිකාගේත් පුතා රත්නායක මුදියන්සේලාගේ මුතුබණ්ඩාය.

මුතුබණ්ඩා මූලික අධ්‍යාපනය ලැබුවේ වෙල්ලස්ස මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයෙනි. විද්‍යාවෙන් අ. පො. ස. (සා. පෙ.) විභාගය සමත්වීමෙන් පසු කොළඹ ඉසිපතන මහා විද්‍යාලයට ඇතුළත්ව උ සස් පෙළ විභාගය සඳහා ඉගෙන ගනිමින් සිටින අතර විද්‍යාගුරු පත්වීමක් ලැබීම නිසා ඉගෙනීමේ කටයුතු අතර මග නතර කරන්නට සිදු විය.

මුතුබණ්ඩාට මුල් පත්වීම ලැබුණේ බිබිලේ නාගල කණිෂ්ඨ විද්‍යාලයටය. අවුරුදු 1½ ක් පමණ එම විදුහලේ විද්‍යා උප ගුරුවරයෙකු වශයෙන් සේවය කිරීමෙන් පසු යල්කුඹුර මහා විද්‍යාලයට මාරුවක් ලැබුණි.

මුතුබණ්ඩා රත්නායකට රේරුකානේ චන්දවිමල මහානාහිමියන්ගේ 'අභිධර්ම මාර්ගය' කියවන්නට ලැබුනේ යල්කුඹුර මහා විද්‍යාලයේ ගුරුවරයෙකු වශයෙන් සේවය කරන සමයෙහිය. 'අභිධර්ම මාර්ගය' තමා තුළ විශාල පෙරළියක් ඇති කළ බව මුතුබණ්ඩාට හැඟුණි. ඉන් පසු 'බෞද්ධයාගේ අත්පොත' සහ 'පුණ්‍යෝපදේශය' වැනි තවත් පොත් කීපයක් කියවීය. පෙරළිය උග්‍ර විය. රේරුකානේ හිමියන්ගේ අනිකුත් පොත් ද සොය සොයා කියවන්නට විය.

ගිහිගෙය අතහැර දමා මහණ දම් පිරිය යුතු බව මුතුබණ්ඩාගේ හිත කියන්නට විය. ඒ අනුව යල්කුඹුරේ, තැන්ගොඩ රජමහා විහාරස්ථානාධිපති ලුණුගල සුනන්ද හිමියන් ගුරුකොට ගෙන කිරිඔරුවේ ධම්මානන්ද යන නමින් මුතුබණ්ඩා පැවිදි විය.

පැවිදිවීමෙන් පසුත් කිරිඔරුවේ ධම්මානන්ද හිමියන් නොනවත්වාම කළ එක් දෙයක් නම් රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ පොත් තව තවත් සොයා ගෙන කියවීමය. මෙහි ප්‍රතිපලය වූයේ රේරුකානේ නාහිමියන් පාමුලට ගොස් උන් වහන්සේට සත්කාර කරමින් තව දුරටත් ධර්මය ඉගෙනීමට කිරිඔරුවේ හිමියන්ට ආශාවක් පහළ වීමය. ඒ අනුව තරුණ භික්ෂුව පොකුණුවිට විනයාලංකාරාරාමයට වැඩම කර රේරුකානේ නාහිමියන් දැන හැඳින ගත්හ. පසුගිය අවුරුදු හයක පමණ කාලයක් තිස්සේ මහානාහිමියන්ගේ ප්‍රධාන ආවතේවකරු වී සිටින්නේ කිරිඔරුවේ ධම්මානන්ද හිමියෝය.

දැන් රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ මුවින් වැඩිපුරම පිටවන ආමන්ත්‍රණය 'ධම්මානන්ද' යන්නය.

★ ★ ★

මීගමුවේ ධනවත් මුදලාලි කෙනෙකි. ඔහුට කොළඹ පංචිකාවත්තේද සාප්පු කීපයක් ඇත.

කලකට පෙර යම්කිසි කරුණක් නිසා බලවත් කෝපයට පත් මේ මුදලාලි දරුණු වැඩක් කිරීමේ අරමුණින් පාරට බැස්සේය. නොඉවසිලිමත්ව ගමන් කරමින් සිටි මුදලාලිට වැසි පොදයක් නිසා පොත් සාප්පුව කට ගොඩවන්නට සිදුවිය. නිකමට වාගේ එහි තිබුණු පොතක් පෙරළා බැලීය. පෙරළා බැලූ පිටුවේ තිබුණු කරුණු තමාට කියන ලද ඒවා මෙන් මුදලාලිට හැඟුණි. එය රේරුකානේ චන්ද විමල නාහිමියන් විසින් ලියන ලද පොතකි.

විදිය හැකියයි යන කල්පනාව යටතේ එක්තරා පුද්ගලයෙක් මහණ විය.

එහෙත් මහණවීමෙන් පසු තමා බලාපොරොත්තු වූ දේවල් නොලැබීම නිසා එම පැවිද්ද බලවත් කලකිරීමට පත් විය. එසේ කලකිරී සිවුරු ඇර යන්නට ඔන්න මෙන්න කියා තිබිය දී රේරුකානේ නාහිමියන්ගේ පොතක් කියවීම නිසා ජීවිතයේ

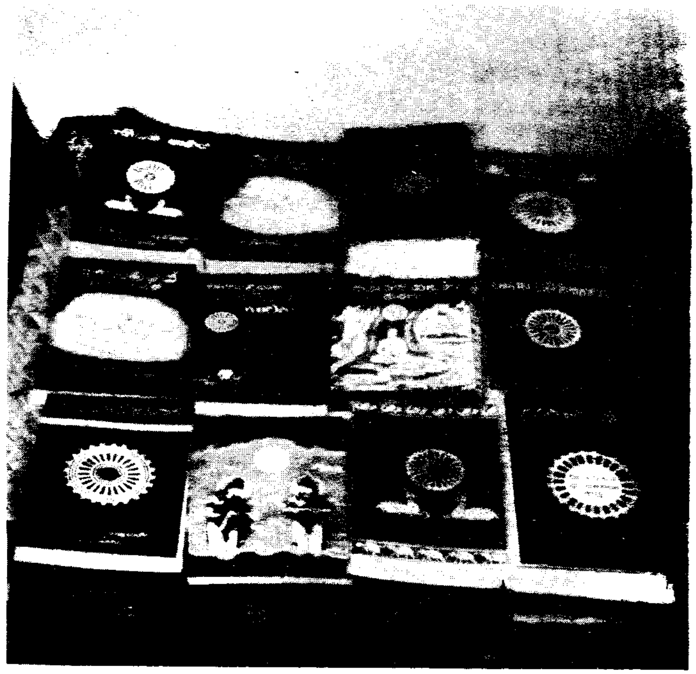

රේරුකාණේ මහ නාහිමිගේ පොත්වලින් සමහරක්

මුදලාලි අර තීරනාත්මක ගමන නතර කර පොත මිලට ගෙන ආපසු ගෙදර ගියේය. පොත සම්පූර්ණයෙන්ම කියවූයේය. ඔහුගේ ජීවිතයද සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් විය.

රේරුකානේ නාහිමියන් ළඟ පැවිදි වීමට මේ මුදලාලි දැන් කීපවතාවක්ම අවසර ඉල්ලා ඇතිනමුත් නාහිමියන්ගෙන් මෙතෙක් ඊට අවසර ලැබී නැත.

★ ★ ★

මහණවූ විට මිල මුදල්, යාන වාහන ඕනෑ තරම් ඇතිව සැප

සම්පූර්ණ පරිවර්තනයක් ඇති කර ගත්තේය.

" මෙතෙක් කලක් ගත පම ණක් පැවිදි කරගෙන අයහන යෙන් ජීවත්වූ මම ඔබ වහන් සේගේ පොත් කියවීම නිසා පැවිදි බව හරි හැටි අවබෝධ කරගෙන දැන් හිත පැවිදි කර ගෙන සැනසිලි සුවයෙන් වසමි ' යි එම භික්ෂුව විසින් රේරුකානේ නාහිමියන්ට ලියා එවා තිබේ. □

— ශූලි

ශ්‍රී ලංකා ශ්වේජින් නිකාය

මහාචාර්ය රේරුකානේ චන්දවිමල මහානාහිමියන් විසිනි

බුරුම ජාතික ඌ විනයාලංකාර නාහිමි

සම්බුඩ පරිනිර්වාණයෙන් තෙවන සියවසෙහි දඹදිව එක්සේසත් කොට රජය කර වූ ශ්‍රීමත් ධර්මාශෝක නරේන්ද්‍රයන්ගේ කාලයෙහි තීර්ථකයන් ඇතුළු වීමෙන් අවුල් වී ගිය බුදුසසුන යථා තත්වයට පැමිණ වීම සඳහා ත්‍රිපිටකධර ප්‍රතිසම්භිදප්‍රාප්ත දහසක් රහතන් වහන්සේ සමග තුන්වන ධර්ම සඞගායනය කළා වූ මොග්ගලීපුත්ත තිස්ස මහරහතන් වහන්සේ අනාගතයේ බුදුසස්න මැනවින් කොහි පිහිටන්නේදැයි විමසන් නාහු ප්‍රත්‍යන්තයන්හි පිහිටන බව දැක, ඒ ඒ රටවල බුදුසසුන පිහිටුවීම සඳහා නවරටකට රහතන් වහන්සේලා යැවූහ.

මොග්ගලීපුත්තතිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ නියමය පරිදි මිහිඳුමාහිමියෝ ඉට්ඨිය, උත්තිය, සම්බල, භද්දසාල යන රහතන්වහන්සේලා සිවුනම හා ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කොට මෙහි බුදුසසුන පිහිටවූහ. සෝණ උත්තර යන රහතන් වහන්සේ දෙනම මුම්ම දේශයේ කොට සක් වන ස්වර්ණභූමියට වැඩම කොට එහි බුදුසසුන පිහිටවූහ. ඒ පෙදෙසට රාමඤ්ඤ රට යයිද කියනු ලැබේ.

පහත බුරුමයේ රාමඤ්ඤ රට පිහිටවූ බුදුසසුන ක්‍රමයෙන් පිරිහෙන්නට විය. සම්බුඩ පරිනිර්වාණයෙන් දෙදහස් දෙසියයක් කාලය ගත වන විට එරට උපසම්පදවක් ඇතයයි ස්ථිර වශයෙන් නොපිළිගත හැකි තත්වය උදුවිය. ඒ කාලයේදී එහි ත්‍රිපිටක ධර්මයෙහි හා නා නා ශිල්ප ශාස්ත්‍රයන්හි නිපුණත්වය ඇති ශාසනෝදයකාමී ශ්‍රද්ධාබුද්ධිසම්පන්න රාමාධිපති නම් රජෙක් විය. එතුමා සියරටේ ශාසන පරිහාණිය ගැන ඉමහත් සංවේගයට පැමිණ නැවත නිර්මල උපසම්පදව සියරටට පමුණුවා ගනු රිසියෙන් ලෝ තතු විමසනුයේ ශ්‍රී ලංකාවේ මහා විහාර පරම්පරාවේ සංඝයා අතර නිර්මල උපසම්පදව පවත්නා බව අසා එය ලබාගෙන එනු පිණිස නැව් දෙකකට නංවා එරට භික්ෂූන් අටසාලිස් නමක් ශ්‍රී ලංකාවට පිටත් කෙළේය. ඒ පිරිස එකල ජයවර්ධන පුරයේ විසූ භූවනෙකබාහු රජුගේ හා මහාසංඝයාගේ අනුග්‍රහයෙන් කල්‍යාණ නදියේ උදකොක්ෂේප සීමාවකදී මහා විහාර පරම්පරානුයාත නිර්මල පැවිද්ද හා උපසම්පදව ලබාගත්හ. ඒ භික්ෂූන් සිය රටට පැමිණි කල්හි රාමාධිපති රජතුමා උන්වහන්සේලා ලවා කල්‍යාණි සීමා නමින් සීමාවක් සම්මත කරවා එහිදී එරට විසූ සියලුම භික්ෂූන්ට මහාවිහාර පරම්පරානුයාත නිර්මල උපසම්පදව ලබා දින. එහි කලින් පිහිටි සොණුත්තර සංඝ පරම්පරාව කෙළවර විය. මහාවිහාර පරම්පරාව පහළ විය.

ශ්වේජින් නිකායේ ආරම්භය

බුරුමයට ගෙන ගිය ඒ මහා විහාර පරම්පරාවද ක්‍රමයෙන් පිරිහෙන්නට විය. කල්යාමෙන් ඒ සඟ පිරිස අතරද සතුන් යෙදූ රියවලින් ගමන් කරන්නාවූද, පන්සල්වල ගොන් කරත්ත තබා ගෙන සිටින්නාවූද, නක්ෂත්‍ර වැඩ යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර වැඩ වෙදකම් ආදිය කොට මුදල් රැස් කරන්නා වූද, මුදල් පොලී කරන්නා වූද, කුල දූෂණයෙන් ප්‍රත්‍යය

ලබන්නා වූද, කුඩා සික
නට නොගෙන කාය වා
රයෙන් තොරව හැසිර
වූ අප්‍රශාදනීය වූ අලජ්ජි
භික්ෂූන් බෝවන්නට දු
නිසා ඉමහත් සංවේගය
ජාගරාභිධජ සඩම්මවංස
සෙනාපති අතුලාධිපති
මහා ධම්ම රාජාධිරාජගු
මියන් වහන්සේ අලජ්ජි
භික්ෂූන්ගෙන් ඈත් වී ධ
ධර්මාමිෂ සම්භෝගයෙන්
ශික්ෂාකාමී භික්ෂු පිරිස
කර ගෙන ප්‍රත්‍යන්ත ප්‍රදෙ
වැඩ විසූහ. ඉහත කී නා
හිමියන්ට රජතුමා විසි
නමන ලද ගරු නාමයය

උන්වහන්සේට බාල
දී ගුරුන් විසින් තබන ලද
ජාගර යනුයි. උන්ව
උපන්නේ ශ්වේජින් ප
ගමෙහිය. එබැවින් උන්
සේට ශ්වේජින් ශයාදෝ

නාමයද කියති. උන්වහන්සේ බුරුම රටෙහි ප්‍රසිඬ ශ්වේජින් ශයාඩෝ යන නාමයෙනි. ලක්දිව ප්‍රසිඬ උන්වහන්සේ ගේ ජාගර යන පාලි නාමයය. උන්වහන්සේ වැඩවිසූයේ මෙන්ඩුන් නමැති රජුගේ කාලයේය. එතුමා පස්වන ධර්ම සංගායනාව කරවා ත්‍රිපිටක ධර්මය සුදුගල් පුවරුවල කොටවා තැබීම ආදී පින්කම් රාශියක් කළ ශාසනෝදයකාමී ශ්‍රද්ධාබුද්ධිසම්පන්න රජෙකි.

සිය රටෙහි භික්ෂූන් අතරින් අලජ්ජී දුශ්ශීලයන් ඉවත් කොට ශාසනය නඟා සිටවීමේ අදහස එතුමාට තිබිණ. එතුමා ධර්ම විනය ආඥපනත යන නමින් ආඥාපනතක් නිකුත් කොට බුදුසසුන පිරිසිදු කිරීමට උත්සාහ කෙළේය. එය බලාපොරොත්තු වූ තරමට සඵල නොවිණ. ඒ රජතුමා කුමාර කාලයේ පටන් ජාගර මාහිමියන් හැඳින උන්වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදී සිටියේය. එතුමා මණ්ඩලේ යන නමින් අභිනව නගරයක් තනවා එහි වෙසෙන කාලයේ කෙසේ හෝ ජාගර හිමියන් මණ්ඩලේ නගරයට පමුණුවා උන්වහන්සේ මුල් කරගෙන ක්‍රමයෙන් සිය රටේ ශාසනය සංශෝධනය කිරීමේ අදහසින් උන්වහන්සේ මණ්ඩලේ නගරයට වැඩම කරවා මණ්ඩලේ පරිවර්තනයට උතුරු දිග්භාගයෙහි අභිනව සඞ්ඝාරාම පසක්ම ඉදි කරවා ඒවා පූජා කොට පිරිස් සහිත ජාගර හිමියන් වඩාහිඳවා ගත්තේය.

ජාගර හිමියෝ වගන්ති විස්සකින් යුක්ත ධම්මාවවාද ලේඛනයක් පිළියෙල කර එය අනුව ඒ ආරාම පාලනය කළහ. උන්වහන්සේ ගේ පාලන ක්‍රමයේ සුන්දරත්වය නිසා ඒ ආරාමයන්හි වෙසෙන භික්ෂුහු පර්‍ය්‍යාප්ති ප්‍රතිපත්ති දෙකින්ම දියුණු වන්නට වූහ. ජාගර හිමියන්ගේ පිරිසෙහි රාජගුරු උපාධිය ලැබූ භික්ෂූන්වහන්සේ එක්විසි නමක් වූහ. ඒ දියුණුව දැක ජාගර හිමියන් කෙරෙහි පැහැදී අන්‍ය විහාරයන්හි විසූ ඇතැම් භික්ෂූහුද ජාගර හිමියන්ගේ ආරාමවල වාසයට පැමිණියහ. නොබෝ කලකින්ම ජාගර හිමියන්ගේ ආරාමවල වෙසෙන භික්ෂු පිරිස දහසකට අධික වූහ.

අලුත් නිකායක් ඇති කිරීමේ අදහස මෙන්ඩුන් රජතුමාට හෝ ජාගර හිමියන්ට හෝ ඒ හිමියන්ගේ පිරිසට හෝ නොතිබිණ. එහෙත් කාය වාක් සංවරය හා ශික්ෂා ගරුත්වයත් නිසා ජාගර හිමියන්ගේ පිරිස රටේ කැපී පෙනෙන පිරිසක් විය. එබැවින් රට වැසියෝ ශ්වේජින් ශයාඩෝ යන ජාගර හිමියන්ගේ නාමය අනුව ඒ පිරිසට ශ්වේජින් නිකාය යයි කියන්නට වූහ. මේ ශ්වේජින් නිකාය යන නාමය ඇතිවූ ආකාරයය. ක්‍රමයෙන් ඒ නාමය රටේ පැතිරෙන්නටත් පිළිගැනෙන්නටත් විය. ශ්වේජින් නිකායට නායක කෙනෙකු වශයෙන් රජු විසින් හෝ සංඝයා විසින් හෝ ජාගර හිමියන් පත් කර නොතිබිණ. එහෙත් උන්වහන්සේ ශ්වේජින් නිකායේ ගණසමුට්ඨාපක මහා නායකයන් වහන්සේ ලෙස රජු ඇතුළු සැම දෙන විසින්ම පිළිගෙන තිබිණ. උන්වහන්සේගේ ආඥාව ශ්වේජින් නිකායික ස්ථවිර මධ්‍යම නවක සියලුම භික්ෂූන් වහන්සේලා ඉතා ආදර ගෞරවයෙන් පිළිගත්හ. ශ්වේජින් නිකායේ ප්‍රධාන දායකයා මෙන්ඩුන් රජතුමාය. නිකාය ඇති වූයේද එතුමා විසින් කරවූ රජමහ විහාරවලය. එබැවින් එය රාජකීය නිකායෙකි.

ගණසමුට්ඨාපක ජාගර හිමිපාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ශ්වේජින් නිකාය නාම මාත්‍රයෙන් පැවතුනා මිස නිකායක් වශයෙන් ක්‍රමානුකූලව පිළියෙල වී නොතිබිණ. උන්වහන්සේගේ අභාවයෙන් පසු උන්වහන්සේ විසින් ඇතිකළ භික්ෂු පරම්පරාව ඉදිරියටත් උන්වහන්සේගේ කාලයෙහි මෙන් පැවැත්විය හැකි වීම සඳහා සංඝයා විසින් නිකායේ මහානායක ධුරයට විසුද්ධාචාර ධජාධිපති පවරමහා ධම්ම රාජාධිරාජගුරු මහාස්ථවිරයන් වහන්සේ පත් කර ගන්නා ලදහ. උන් වහන්සේ ත්‍රිපිටක ධර්මය පිළිබඳ උසස් දැනුමක් ඇති මහ පඬිවරයෙකි.

නොයෙක් ග්‍රන්ථයන් සම්පාදනය කළ මහ ගත්කරුවෙකි. ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුවෙන් අග්ගමහ පණ්ඩිත උපාධියද ලැබුවෙකි. උන්වහන්සේගේ කාලයේදී නිකායේ වෙනත් තනතුරු වලටද සුදුසු මහ තෙරුන් වහන්සේලාද පත් කොට නිකාය ක්‍රමානුකූලව පිළියෙල කරන ලද්දේය. ජාගර මාහිමියන්ට උන්වහන්සේගේ ධර්මාවවාද ලිපියෙන් නිකාය පාලනය කළ හැකි වුවද සෙස්සන්ට එය නොකළ හැකි බැවින් විශුද්ධාචාර මහනාහිමියන් විසින් නිකායේ අන්‍ය මහතෙරවරුන්ගේද අනුමැතිය ඇතිව වගන්ති තිසක් ඇති නීති මාලාවක් හෙවත් කතිකාවතක් පිළියෙළ කරන ලදී. දැනට ශ්වේජින් නිකාය පාලනය වන්නේ ඒ කතිකාවත අනුවය.

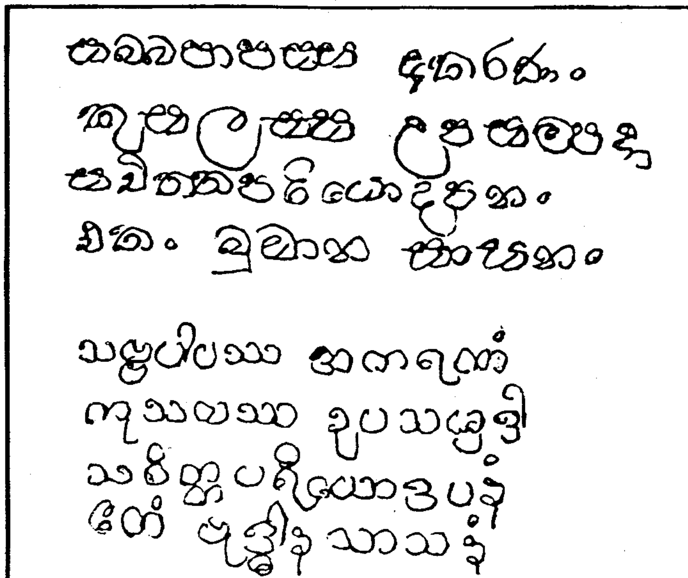

රේරුකානේ චන්ද විමල නාහිමි යන්ගේ අත් අකුරු - ඉහළ පාලි බසින්ද, පහළ බුරුම බසින්ද දක්වේ.

ශ්වේජින් නිකාය දියුණු වී පැතිර ගියේ විශුඬාචාර මහානාහිමියන්ගේ කාලයේය. දැනට එය ශ්‍රී ලංකා සියම් යන දෙරටට ද පැමිණ ඇත්තේය. දැනට බුරුමයේ ශ්වේජින් නිකායෙහි පසළොස් දහසක් පමණ ඇත්තාහ. විහාරස්ථාන දෙදහසක් පමණ ඇත්තේය. දැනට මේ නිකායෙහි උපාධිධාරී බොහෝ පණ්ඩිත භික්ෂූහු ඇත්තාහ. බුරුමයෙහි කළ ජට්ඨ ධර්ම සංගායනාවේ වැඩ බොහෝවක් කෙළේ ශ්වේජින් නිකායික භික්ෂූන් විසිනි. ශ්වේජින් නිකාය වනාහි බොහෝ පණ්ඩිතයන් බොහෝ උපාධිධාරීන් බොහෝ ගත්කරුවන් බොහෝ කම්ස්ථානාචාර්‍ය්‍යයන් බොහෝ යෝගීන් බොහෝ ආරණ්‍යකයන් බොහෝ ධූතාංගධාරීන් ඇත්තාවූ මහා නිකායකි. භාවනා ක්‍රම පිළිබඳ ග්‍රන්ථ රාශියක් සම්පාදනය කළා වූද සතිපට්ඨාන භාවනා ක්‍රමය ලෝක ව්‍යාප්ත කළා වූද මහාකම්ස්ථානාචාර්‍ය්‍ය අග්ග මහා පණ්ඩිත මහාසියයාඩෝ භදන්ත සෝභන මහාස්ථවිරයන් වහන්සේද ශ්වේජින් නිකායික මහතෙරනමකි.

ශ්‍රී ලංකාවට ශ්වේජින් නිකායේ ආගාසය පැමිණීම

ශ්වේජින් නිකායේ ගණසමුට්ඨාපක ජාගර මහා නාහිමියෝ ක්‍රි. ව. 1872 දී සිද්ධස්ථාන වන්දනාව සඳහා භික්ෂූන් වහන්සේලා සතර නමක් හා දායකයන් සතර දෙනෙකුන්ද සමග ගාල්ලෙන් ශ්‍රී ලංකාවට ගොඩබට්හ. ගාලු පුර වැසි බෞද්ධයෝ ඒ අය අත්‍යාදරයෙන් පිළිගෙන සුදුසු පරිදි ආගන්තුක සත්කාර කළෝය. අමරපුර නිකායික භික්ෂූන් වහන්සේලාද හා ගිහිපින්ව

තුන්ගේ සහයෝගයෙන් දඩල්ලේ පිළියෙල වූ තාවකාලික ස්ථානයක ජාගර හිමියන් ඇතුළු පිරිස නැවතී සිටියේය. ජාගර හිමියන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි පුවත ඇසූ බලපිටියේ මහා කප්පිත වලව්වේ රාජපක්ෂ මුදලිතුමා එහි ගොස් ජාගර හිමියන්ට ආරාධනා කොට සිය වලව්වට වැඩම කරවා ගත්තේය. ඒ කාලයේ කොටස් තුනකට බිඳී තුබූ අමරපුර නිකාය ජාගර හිමියන්ගේ සහයෝගයෙන් නැවත සමගි කිරීමට එතුමා අදහස් කෙළේය. ජාගර හිමියෝ එහි වැඩ වෙසෙමින් ලාංකික භික්ෂූන් වහන්සේලාට හා දායක පින්වතුන්ට බොහෝ ධර්මානුශාසනා කළහ. සංඝයා සමගි කිරීම සඳහා මුදලිතුමා විසින් ජාගර හිමියන්ගේ උපදෙස් පරිදි උසස් අමරපුර නිකායික මහතෙරවරුන්ගේ අනුමැතියද ඇතිව අවිවාදයෙන් කාහටත් පිළිගත හැකි පරිදි උදකොක්ඛේප ශීමාවක් මාදු ගඟෙහි කරවන ලදී. ජාගර හිමියන්ට ගෞරවයක් වශයෙන් ඒ ශීමාවට ශ්වේජින් ශීමා යන නමද තබන ලදී. අදත් අමරපුර සඩම්මවංශ නිකායේ වාර්ෂික උපසම්පද උත්සවය පවත්වන්නේ එහිය. ජාගර හිමියන්ගේ මූලිකත්වයෙන් 1872 වර්ෂයේ එහි අමරපුර නිකායේ උපසම්පද උත්සවය පවත්වන ලදී. ඒ හිමියන්ගේ මූලිකත්වයෙන් සිංහල කුලපුත්‍රයන් විසි අට දෙනෙකුන් ද පැවිදි කළහ. ශ්‍රී සද්ධර්මවංශ නිකායේ භික්ෂූන් වහන්සේලා විසින් ජාගර හිමියන්ට ගෞරව දක්වීම් වශයෙන් උන්වහන්සේට සිරිසඩම්මවංශපාල යන ගරුනාමය ප්‍රදානය කරන ලදී.

මෙසේ ජාගර මාහිමියෝ ශ්‍රී ලංකාවේ සත් මසක් වැඩ සිට වන්දනාවද නිමකොට බුරුමයට පෙරළා වැඩම කළහ. එහි වැඩම කළ පසුත් උන්වහන්සේ අමරපුර නිකායික සංඝයාගේ යහපත පිණිස ලංකා සාසන විසුද්ධි කථා යන ශිර්ෂයෙන් දීර්ඝ ලිපියක්ද සකසා එවා වදළහ. ජාගර හිමියන්ගේ පැමිණීම නිසා ශ්‍රී ලංකාවට ශ්වේජින් නිකායේ ආභාෂය ලැබිණ.

ශ්‍රී ලංකාවට ශ්වේජින් නිකාය පැමිණීම

බුරුමරට රත්ගුන් නුවර මහ ධම්ම දීපිකාරාමයට හා සැවුන්බුන් නුවර ශ්‍රී මහාමංගලාරාමය වද අධිපති වූ පහත බුරුමයේ ශ්වේජින් නිකායෙහි මහානායක වූද රාජපූජිත සංඝපිතෘවරයෙකු වූ සාසනාලංකාර සද්ධම්මාභිවංස සිරිපවර කවිධජ මහා ධම්ම රාජාධිරාජගුරු මහා නාහිමියන්ගේ ශිෂ්‍ය ගරු යූ. විනයාලංකාර බුරුම නාහිමියෝ තරුණ කාලයේදීම දන්ත ධාතූන් වහන්සේ ඇතුළු සිඩස්ථානයන් වන්දනා කිරීම සඳහා යූ. ජයන්ත නමැති බුරුම භික්ෂුවක්ද සමග ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කළහ. උන්වහන්සේ පාගමනින්ම වැඩම කරමින් සිඩස්ථානයන් වන්දනා කරමින් ද දින ගණන් නැවතී ඒ ඒ තැන්වල වත් පිළිවෙත් කරමින්ද අතරින් පතර සොහොන් බිම්වල, කැලෑවල නැවතී භාවනාවෙහි යෙදෙමින්ද, ශ්‍රී ලංකාවේ සඤ්චාරය කළහ. ඒ රුවන්මැලි මහා සෑයේ ප්‍රතිසංස්කරණය ආරම්භ වී තුබූ කාලයයි. උන්වහන්සේ අනුරාධපුරයේ නැවතී සාර මසක්ම රුවන්මැලිමහා සෑයේ පස් ඉවත් කළහ. ඒ පිනෙන්දෝ උන්වහන්සේට මහ සෑයට ලක්ෂ ගණනක් අගනා චූඩාමාණික්‍යය පැළඳවීමේ භාග්‍යයද ලැබිණ.

උන්වහන්සේ මෙසේ කලක් ශ්‍රී ලංකාවේ සැරිසරා ශ්‍රී පාදස්ථානය වන්දනා කොට බුරුමයට පෙරළා වැඩම කරනු පිණිසත් රත්නපුර පාතදූර මහා මාර්ගයේ වැඩම කරන්නාහු දෙතුන් දිනක් නැවතී විඩා සන්සිඳවාගෙන යාමේ අදහසින් කුලුපන කන්දට වැඩම කළහ. බුරුම භික්ෂූන් කිසිවිටෙක දැක නොතුබූ හොරණ පළාත් වැසියෝ උන්වහන්සේ දක්නට වැල නොසිඳී කුලුපන කන්දට එන්නට වූහ. තරුණ කාලයේ දී උන්වහන්සේගේ සිරුර ඉතා ශෝභන විය. මුහුණ ඉතා පැහැපත්විය. ඇතැම් කාන්තාවෝ උන්වහන්සේගේ මුහුණ ඇසිපිය නොහෙලා බලා සිටියහ. ඇතැම් කාන්තාවෝ උන්වහන්සේගේ මුහුණ වරින් වර නොයෙක් පැහැ ගන්නේ යයිද ඇතැම් කාන්තාවෝ උන්වහන්සේගේ මුහුණින් රැස් විහිදෙන්නේයයිද කීහ. උන්වහන්සේට ඒ කාලයේ මිනිසුන් ව්‍යවහාර කළේ තාපස හාමුදුරුවෝය කියාය. පැමිණෙන සැදැහැවතුන්ට අනුකම්පාවෙන් උන්වහන්සේගේ ගමන මදින් මද පමා කරන්නට සිදුවිය.

පැමිණෙන සැදැහැවත්තු අට පිරිකර සහ වෙනත් බොහෝ පරිෂ්කාරයන්ද ගෙනවුත් උන්වහන්සේට පිදූහ. ජනයාගේ පැමිණීම නවතින කාලයක් නොපෙනෙන බැවින් සිවු මසකට පමණ පසු ලැබී තිබුණු පරිෂ්කාර රාශිය සංඝයාට පූජාකොට උන්වහන්සේ කුලුපන කන්දෙන් නික්මයන්නට සූදානම් වූහ. උන්වහන්සේ කෙරෙහි අතිශයින් ප්‍රසන්නව සිටි හොරණ පළාතේ බෞද්ධයෝ මුන් වහන්සේ කෙසේ හෝ මෙහිම රඳවා ගත යුතුයයි සිතා වැලිගම්පිටියේ ඩී. ඇල්. ගුණවර්ධන අප්පුහාමි මහතා ඇතුළු දායක පිරිසක් විසින් පොකුණුවිට, හේනේගම, වැලිගම්පිටිය, මීමන, කුලුපන, කනේවල යන ගම් සය මැද මනරම් භූමිභාගයක් මිලයට ගෙන එය පවිත්‍රකොට තාවකාලික අවාස තනා කුලුපන කන්දේ වැඩවිසූ බුරුම හිමි දෙනම ඒ භූමියට වැඩමවා ගත්තාලදහ. බුරුම නාහිමියන් කෙරෙහි පැහැදී ප්‍රව්‍රජ්‍යාපේක්ෂක යෝද බොහෝ දෙනෙක් උන්වහන්සේ වෙත පැමිණියහ. මේ කාලයේ බුරුම නාහිමියන්ගේ ආචාර්යවරයෙකු වූ රත්ගුන් නුවර මහාධම්මදීපිකාරාමයේ ඌ ජින නමැති ස්ථවිරයන් වහන්සේ ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණ සිටියහ. උන්වහන්සේද පොකුණුවිට ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාමයට වැඩමකරවා 1906 ජනවාරි මස 8 වෙනි දිනයෙහි පැමිණ සිටි ප්‍රව්‍රජ්‍යාපේක්ෂකයන් සත් විසි දෙනෙක් යූ. විනයාලංකාර බුරුම නාහිමියන්ගේ ශිෂ්‍යයන් වශයෙන් පැවිදි බවට පමුණුවනු ලැබූහ. ඒ ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු
වෙන්ම පැවිදි කරනු ලැ
ජින් නිකායික පිරිසය.

පොකුණුවිට ඇතිවූ ඒ
ආරාම භූමියෙහි ධ
විහාර ආවාසාදිය
කොට නිමවා 1907
20 වෙනි දිනයෙහි එය
යාලංකාර බුරුම නා
ප්‍රමුඛ මහා සංඝරත්නය
සාංඝික වශයෙන් පූජා
ලද්දේය. ඒ භූමියට ශ්‍රී
ලංකාරාරාමය යන න
ලද්දේය. ඒ ශ්‍රී ලංකාවේ
ප්‍රථම ශ්වේජින් නිකායි
රාමයය. එවකට ශ්‍රී ල
විසූ සුප්‍රසිද්ධ පඬිවරයෙ
ලක්මිණි පහන යන පුවත්
කර්තෘවරයාවූ ඇම්. ධර්
මහතාද ඒ විහාරස්ථාන
යෙකි.

ප්‍රථම ශීමා සම්මුති

ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්වේජින
යික භික්ෂූන් වහන්සේල
රයක් ඇති වුවද විනය
මට ශීමාවක් නොතිබීම
පාඩුවක් විය. මේ කාලය
ගුණාභිධාන මහා ස්ථ
වහන්සේ ප්‍රමුඛ විංශති
සංඝ පිරිසක් දාඨා ධාතු
නාව සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට
කළහ. පොකුණුවිට ශ්‍රී
ලංකාරාරාමයේ දායක පිරි
වහන්සේලාට ශීමා බැ
සඳහා ආරාධනා කළහ.
නෝදය කාමීවූ ඒ සුපේස
ෂාකාමී ශ්වේජින් නිකායි
පිරිස ඒ ඇරයුම් කරුණ
පිළිගෙන පොකුණුවිට ශ්‍රී
ලංකාරාරාමයට වැඩවදාර
පෙබරවාරි මස 7 වෙනි දි
ත්‍රිවිධ සම්පත්තියෙන් යු
ඒකාදශ විපත්තින්ගෙන්
වූ සුපේසල ශික්ෂාකාමී
ෂූන්ට විනය කර්ම කිරීම
ගාවූ සුපරිශුද්ධ ශීමාවක්
මත කළහ. ඒ ශ්‍රී ලංකාවේ
ජින් නිකායික සංඝයා වි
සම්මත කළ ප්‍රථම බද්ධ
වය. එයට සම්මත කළ
විසින්ම 'මුම්මවංශික
මූල විශුද්ධි ශීමා' යන
තබන ලද්දේය. මේ ශීම
ධනයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්වේ
නිකාය මුල් බැස ගත්

කිව යුතුය. මේ ශීමා බන්ධනයට ඇම්. ධර්මරත්න පඬිතුමාද ඉතා ඕනෑකමින් සහයෝගයදුන්නේය. මේ ශීමා බන්ධනය ගැන ධර්මරත්න පඬිතුමා විසින් 1907 පෙබරවාරි 23 වන දින ලක්මිණි පහන පතෙහි දීර්ඝ ලිපියක්ද පළකර තිබිණ.

පොකුණුවිට සාමණේර පිරිස බුරුමරට යැවීම

බුරුමරට ක්‍යොන්ඩුන් නුවර ශ්‍රී මහා මංගලාරාමයේ අනුනායක ඌ වායාම නමැති මහා ස්ථවිරයන් වහන්සේ 1907 අග කොටසේදී දයා ධාතු වන්දනාව සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කළහ. එවකට පොකුණුවිට විසූ සාමණේර පිරිස ඒ තෙරුන් වහන්සේගේ මාර්ගයෙන් ඒ ආරාමයට අධිපති වූද පහත බුරුමයේ ශ්වෙජින් නිකායේ මහානායක වූද කොළඹ දෙමටගොඩ මහා විශුද්ධාරාමයේ වැඩ සිටි පූජ්‍යාචාර්‍ය අරංගල සිරිධම්ම හිමිපාණන් වහන්සේගේ උපාධ්‍යාය වූද සාසනාලංකාර සද්ධම්මාභිවංස සිරිපවර කවිධජ මහාධම්ම රාජාධිරාජගුරු හිමියන් වෙත වැඩිදුර උගෙනීම පිණිස උසස් අධ්‍යාපනය ලබනු පිණිස ධර්මරත්න පඬිතුමා ඇතුළු පොකුණුවිට දයක පිරිස විසින් අත්සන් තබන ලද පාලි භාෂාමය සන්දේශයක්ද බුරුම රටට යවන ලදහ. මෙය ලියන අපිද ඒ පිරිසේ කෙනෙකු වෙමු.

කොළඹ දෙමටගොඩ මහා විශුද්ධාරාමය

දෙමටගොඩ මහාවිශුද්ධාරාමාධිපතිව වැඩ විසූ ගරු ආචාර්‍ය අරංගල සිරිධම්ම මාහිමියන් වහන්සේ බාල කාලයේ ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ නිකායෙහි පැවිදිව පසු කාලයේදී බුරුමයට වැඩම කොට එවකට රැන්ගුන් නුවර මහාධම්ම දීපිකාරාමයේ වැඩ විසූ පහත බුරුමයේ ශ්වෙජින් නිකායේ මහනාහිමියන් වන සාසනාලංකාර සද්ධම්මාභිවංස සිරිපවර කවිධජ මහාධම්ම රාජාධිරාජගුරු මහානාහිමියන් උපාධ්‍යාය කොට උපසම්පදව ලබා කලක් ප්‍රගුණ කට යුතු විනය ග්‍රන්ථයන් ප්‍රගුණ කොට උගෙනීමද කොට වැඩිදුර උගෙනීම පිණිස උසස් අධ්‍යාපනයක් ලබනු පිණිස බුරුම රට මණ්ඩලේ නුවර ශ්වෙජින් නිකායේ මූලස්ථානය වන මහා විසුද්ධාරාමයට වැඩම කොට එහි වැඩ වෙසෙන විසුද්ධාචාර කවිධජාධිපති සිරිපවර මහා ධම්මරාජාධිරාජගුරු ශ්වෙජින් නිකායේ මහනාහිමියන් වෙතින් හා වෙනත් පණ්ඩිත ස්ථවිරයන් වහන්සේලා වෙතින්ද ධර්ම ශාස්ත්‍රොද්ග්‍රහණය කොට එරට රජය මගින් පවත්වන විභාගවලින්ද සමර්ථව එරට ප්‍රසිද්ධ පඬිවරයෙක් වූහ. උන්වහන්සේ විසින් ශ්වෙජින් නිකායේ මහානායක විශුද්ධාචාර හිමියන්ගේ චරිතය ගාථාවලින් සම්පාදනය කළහ. එයින් උන්වහන්සේගේ කීර්තිය වඩාත් පැතිර ගියේය.

පොකුණුවිටින් බුරුමයට යවන ලද පිරිසට අයත් කිඳෙල්පිටියේ විනය විසුද්ධි, කබැල්ලෑගොඩ අග්ගධම්මාලංකාර යන දෙනම බුරුමයේදී සිරිදම් හිමියන් හා එක්ව විසූහ. බුරුමයේ දීම පැවිද්ද හා උපසම්පදව ලත් ගාල්ලේ ඉන්දසභ යන භික්ෂූන් වහන්සේද සිරිදම් හිමියන් හා එක්ව විසූහ. සිරිදම් හිමියන් වහන්සේ බුරුමයෙම බොහෝ භික්ෂූන් වහන්සේලාට ආචාර්‍යවරයෙකු වශයෙන් සේවය කරමින් වැඩ වෙසෙන කල්හි ශ්‍රී ලංකාවෙන් ලද ආරාධනාවක් අනුව තමන් වහන්සේගේ ජන්ම භූමියටත් සේවයක් කිරීමේ අදහසින් තමන් වහන්සේ හා විසූ අතවැසි සිංහල භික්ෂූන් වහන්සේලා තෙනමද සමග ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කළහ. රත්නපුර ප්‍රදේශයේ විහාරස්ථානයක වැඩවෙසෙමින් කරගෙන ගිය වැඩ පිළිවෙල උන්වහන්සේගේ සතුටට හේතු නොවීමෙන් උන්වහන්සේ නැවතත් බුරුමයට වැඩම කරන්නට සිතූහ. උන්වහන්සේ ඒ විහාරස්ථානයෙන් බැහැරව බුරුමයට වැඩම කිරීමේ අදහසින් කොළඹ බලා වැඩම කරන්නාහු තමන් වහන්සේගේ අතවැසි තෙනමක් සමග පොකුණුවිට ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාමයට පැමිණ එහිද මද කලක් වැඩ සිටියහ.

සිරිදම් හිමියන්ගේ අදහස බුරුමයට වැඩම කිරීම වුවද උන්වහන්සේගේ අතවැසි තෙනමගේ අදහස වූයේ සිරිදම් හිමියන් කෙසේ හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ රඳවා ගැනීමය. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් උන්වහන්සේලාට වැඩ විසීමට කොළඹ මාලිගාවත්තේ තාවකාලික ස්ථානයක් පිළියෙල විය. ඒ කාලයේ පොකුණුවිට විසූ වැලිගම්පිටියේ සද්ධම්මරංසි රේරුකානේ අරියඤාණ යන දෙනම සිරිදම් හිමියන්ට එකතු වූහ. උඩුවේ විමලරංසි නාහිමියන් පැවිදිවීම සඳහා සිරිදම් හිමියන් වෙත යැවූයේද පොකුණුවිට භික්ෂූන් වහන්සේලා විසින්මය. ඒ කාලයේ සිරිදම් හිමියන්ට සහයෝගය දීමට සිටියේ පොකුණුවිට පිරිසය. ඒ අයගේ සහයෝගය නොලැබිණි නම් සිරිදම් හිමියෝ ශ්‍රී ලංකාවේ වාසය නොකරන්නාහ. සිරිදම් හිමියන් කෙරෙහි බොහෝ ජනයෝ පැහැදුණහ. එයින් මාලිගාවත්තේ මහාවිශුද්ධාරාමය ඇති විය. දැනට දෙමටගොඩට සංක්‍රමණය වී ඇත්තේ මාලිගාවත්තේ තුබූ මහාවිශුද්ධාරාමයමය. සිරිදම් හිමියෝ එහි වෙසෙමින් උගත් සිල්වත් ගුණවත් ශිෂ්‍ය පිරිසක් තැනූහ.

ශ්‍රී ලංකා ශ්වෙජින් නිකායේ පළමුවන මහානායක ධුරය දැරූ උඩුවේ විමලරංසි හිමියන් හා දෙවනවර මහානායක ධුරය දැරූ ආචාර්‍ය දෙවිනුවර ඤාණාවාස හිමියෝද සිරිදම් හිමියන්ගේ ශිෂ්‍යයෝය. ඒ කාලයේ ශ්‍රී ලංකා ශ්වෙජින් නිකායේ මූලස්ථානය වශයෙන් සැලකුණේ දෙමටගොඩ මහාවිසුද්ධාරාමයය. ආචාර්‍ය සිරිධම්ම මහාස්ථවිරයන් වහන්සේ නිසා ශ්‍රී ලංකා ස්වෙජින් නිකාය ශ්‍රී ලංකාවේ බැබලිණ. අරංගල සිරිධම්ම මාහිමියන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍යානුශිෂ්‍යයෝ බොහෝ දෙනෙකි. උන්වහන්සේලා නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්වෙජින් නිකායට අයත් විහාරස්ථාන බොහෝ ගණනක් ඇති විය.

කහටපිටියේ සුමතිපාල නාහිමියෝ 1907 දී මහ උඩුවේ ශ්‍රී සුනන්දාරාමයේ දී පැවිදිව සත් වසක් පමණ කල් ගමෙහිදී මූලිකාධ්‍යාපනය ලබා ත්‍රිපිටක ධර්මය පිළිබඳ උසස් අධ්‍යාපනයක් ලබනු පිණිස 1913 දී බුරුම රටට වැඩම කළහ. එහිදී ඇසුරු කරනු ලැබූ සුපේසල ශික්ෂාකාමී තෙරුන් වහන්සේලා කෙරෙහි පැහැදුනා වූ උන්වහන්සේ මණ්ඩලේ නුවරදී සුධම්ම මහා සංඝ සභාවේ ලේඛක අග්ග මහාපණ්ඩිත ඌ වායාම මහා ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ ආචාර්‍යත්වයෙන් හා සුධම්ම මහා සංඝ සභාවේ සභාපති සංජෞං සයාඩෝ මහා ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ උපාධ්‍යායත්වයෙන් නිර්මල උපසම්පදව ලබා සත්වසක් පමණ එහි වැඩ ත්‍රිපිටක ධර්මය පිළිබඳ උසස් අධ්‍යාපනය ලබා 1919 වර්ෂයේදී ලක්දිවට පෙරලා පැමිණ නැවත 1955 වර්ෂයේ බුරුමයේ ෂෂ්ඨ මහා සංගායනාව පවත් වන කාලයේ එහි වැඩම කොට ධර්ම සංගායනාවටද සහභාගී වී රැන්ගුන් නුවර සාසනයිත්සා නමැති භාවනා මධ්‍යස්ථානයට එළඹ මහා කර්මස්ථානාචාර්‍ය අග්ග මහා පණ්ඩිත භදන්ත සෝභන මහා ස්ථවිරයන් වහන්සේ වෙතින් සතිපට්ඨාන භාවනා මාර්ගය පුහුණු කර කර්මස්ථානාචාර්‍යව ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කොට දැනට කඳුබොඩ සියනෑ විපස්සනා භාවනා මධ්‍යස්ථානයෙහි වැඩවෙසෙමින් ගිහි පැවිදි සැදැහැවතුන්ට භාවනාව පුහුණු කරවමින් සම්බුදු සසුන බබලවමින් වැඩ සිටින්නාහ. උන්වහන්සේ විසින් පැවිදි කරන ලද ශිෂ්‍යයෝ දැනට සතලිස් නමක් පමණ ඇත්තාහ. උන්වහන්සේගේ පාලනයෙන් පවත්නා විහාරස්ථාන හා භාවනා මධ්‍යස්ථාන බොහෝ ගණනක් ශ්‍රී ලංකාවේ නොයෙක් ප්‍රදේශවල ඇත්තේය. මුන් වහන්සේගෙන් භාවනා පුහුණු කරගත් ගිහි පැවිදි [illegible] යන් දහස් ගණනක් [illegible] හා පිට රටවල ඇත්තා[illegible]

(1976 දි ලි[illegible] ලිපියකි)

නිවේදනය

මරණං සංවේගං.

අද [illegible] ඇයත [illegible] [illegible] ... ඔහුටමම
කරන නිවේදනයයි.

අප දැන් [illegible] [illegible] අවුරුදු වයසෙහි
අපට ඉදිරියට ජීවත් වීමට ඇත්තේ මද කාලෙකි.
අපගේ මරණය සිදුවූ විටක ශරීරය ගෙන පිළිවැදිය
යුත්තේ මෙසේය.

[illegible] [illegible] ආදාහනය යනා මරණය ප්‍රසිද්ධ
නො කළ යුතුය [illegible] පැරවිල්ලක් නො කළ යුතුය
[illegible] දැමීම ආදිය නොකළ යුතුය. මරණය සිදු
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] පැරවිල්ලක් [illegible] [illegible] කාලයක් [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] දෙකතුනක් [illegible]
[illegible] ප්‍රසිද්ධ කරන්න. [illegible] [illegible] අයිතා [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
දුරසැටට ඇතුළුකොට ගිනි දල්වන්න. ආදාහනය [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] නො කරයුතුය.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ආදාහනයෙන් පසු අපගේ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
කර [illegible] [illegible] ආදාහනය [illegible] [illegible] [illegible]
ප්‍රසිද්ධ කරන්න. මෙසේ කිරීම අපගේ කැමැත්තයි. [illegible]
කැමැත්ත [illegible] මෙය [illegible] නො කොට [illegible] [illegible]
කරන [illegible] [illegible] අපට කරන [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] සැලකිය යුතුය. ~~මෙසේ~~ මෙය [illegible] [illegible]

මෙයට

[illegible] [illegible] (අත්සනයි)

81-1-10

මහානායක [illegible]